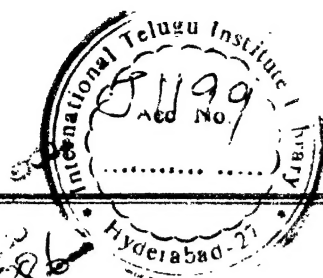

5992

జనరల్ లైబ్రరీ
21/11/91

చివ్విట్టాన సమాజము

ఈ సమాజమునకు ప్రేరేపకులు మూడు.

1. మాంవులలో జాతిమతి లోకవ్యాప్త కేవలము నందు శాస్త్రాధిభావము నంకురింప జేయుట.
2. అన్ని మతములు, తిక్కనూరి, శాస్త్రముల చూల నిర్మాతముల నొందుటను వారు నిర్మాణము ప్రోత్సహించుట.
3. అభ్యాసములను ప్రకృతి తిక్కనూరిను మనుజులలో విశుద్ధ మైముందు శక్తి వికేసము లను బరిశోధన చేయుటనుట.

ఈ గొప్పతనముల నంగీకరించి ప్రతిమతమునకు చెందినవారైనను ఏక భావముతో మోసనశిక్షణ నిర్మాణమును నిర్వహించుచున్నట్లుగా నొకటాము ఈ సమాజమున సభ్యులుగ నుండివచ్చును. సర్వవిధములకు మూలాధారమైన సర్వాన్నీని గాని ఈ సమాజసభ్యుల నుండితనీ విక్రయించి సమకూర్చి గానీ వారివారి విశ్వాసము లొనరిగనై యుండుటకాదు.

చరితా సభ్యులుగ జేరగోరువారు

ఆంధ్రనర్తాదుల పరిశేషము, చివ్విట్టాన సమాజమునకు, గుడివారికు ప్రాసిన పరిపరములు తెలుసుకొనవచ్చును.

దీప్యజ్ఞాన దీపిక

౪౮

సంపుటము 49

జూన్ 1958

సంచిక 9

ఆంధ్ర దిప్యజ్ఞాన సమాజ అధ్యయన సప్తాహము
గుడివాడ

స్వాగత కుసుమాంజలి

1

ఎంతటి సుప్రభాతమిది ! యింతటి పెద్దలు భక్తులన్ మన
స్వామిలు బ్రహ్మనూత్రముల భావ్యము నధ్యయనంబొనర్చి నీ
ప్రాంతముకేగుదెంచి, కడు భక్తినిపాల్గొను చేతఁబూని వి
క్రాంతిగ కూరుచున్న గుణధన్యుల కియ్యవె స్వాగతాంజలిరే ||

2

పావనమయ్యే మర్పురము పండెమనీయము పుణ్యరాసి ను
ట్టివీరి మెల్ల సార్థకతచెందెను మానవ సేవకోసమై
జీవితములే సమీపముచేసిన ధన్యులగాక చేత నె
త్తావులులేమ్మ నూర్చకవిశా కుసుమాంజలి లందుకొంటివే

3

నుదినము! సుప్రభాతము వసుంధరాయందున కోటిజన్మ లు
కొదవిన పుణ్యముండిననె నూకొనగోరును బ్రహ్మవిద్య ని
య్యదనున బ్రహ్మనూత్రములయందలి తత్వమెఱుంగగోరు మీ
వదనము బ్రహ్మ లేజమున భాసించుచుండ విచిత్రభాగ్యమే!

4

పారమమట్టి ప్రాచీనువు పాతముచెప్పగలలి నట్టి ధీ
సారుడు నూత్రభావ్యములు కాస్త్రము లెల్లను నేర్పు ప్రాధవి
ద్యోతమునుండు లంక హిముధాముడు శ్రీనిరసింహకాస్త్రి సాం
పాదగ భావ్యమున్ నుడువు భవ్యమనమ్ములు అలకింపరే!

సరసోదారులు నవ్యదివ్యకవిత్వాసాహిత్య సాహిత్య భా
 వ్యుత్పత్తి విభవాభిరామలు సభాస్థాయక ముఖాసీనులై
 సభాస్థానమున భావ్యము వచింపన్ గోరుచున్నారు మం
 దేవవర్మగారి మనోహరమృతము నాద్యత్ప్రేతి వర్ణింపుమా!!

“కవిరాజు” కాకాని నరసింహారావు,

—శంకర—

ఆంధ్రసర్కారు ఫెడరేషను

కార్యదర్శి ఉత్తరము

ఏప్రిల్ నెలలో చర్యకునిర్ణయించుకొనిన విషయమును తెలుగులిపిని, గూర్చి
 కొందరు సభ్యులు తమ యభిప్రాయములు తెలిపిరి.

1. హిందీ దేశభాషకానున్నది. ఆ లిపి మనము నేర్చుకొనవలసియున్నది.
 దీనినే తెలుగునకుకూడ ఉపయోగించుకొనవచ్చును. తెండు లిపులు నేర్చు
 కొను భారము తిగ్గును. లిపి మారినమాత్రాన భాష మారదు.
2. మహారాష్ట్రమునకుకూడ ఇదే లిపి, సంస్కృతభాషా పుస్తకములెక్కువగ
 ఈ లిపి లోనే యున్నవి.
3. పూర్వపు తెలుగు కాసనముల అక్షరములను ఇప్పుడు గుర్తింపలేము, చదువ
 లేము. తెలుగు లిపి మారుచువచ్చినది. ఇప్పుడు మారినను ఇట్లు మార్చి
 వచ్చును.
4. ఎ, ఓ, ష, జ, అ అక్షరములు నాగర లిపిలో లేవు.
5. తెలుగు అక్షరములే గుండ్రముగ అందముగ ఉండును.
6. ఇప్పుడు తెలుగునకు బదులుగ దీనిని పెట్టుట కష్టము. ఈ లిపిలో అచ్చ
 యిన పుస్తకము లిన్నియుండగ లిపి కూర్పుట ఆర్థిక వ్యర్థము.

*

*

*

మొందు నెలలకు చర్యనివ్వయ్యు : మన జనలో పెక్కుటరి, లోహిత్ మెహతగారు
 “కీలాడ్డి”లకు ఒక ప్రణాళిక నిచ్చిరి. దుఃఖముయొక్క రహస్యమును దాని వివిధాంగ
 ములలో, వివర్ణించేయుట నూచించిరి. ఆ విషయమునే అన్ని లాడ్డిలు గైకొన
 వచ్చును. “కీలాడ్డి ప్రణాళికలో మొదటిసంవత్సరమున కంఠకు ఇదేవిషయము.

*

*

*

జన్మమే దుఃఖమందురు, నేను పాపిని, పాపములలో పుట్టితిని ... అను
 గాందురు, ఎంతవరకు నిజము, దుఃఖమునకు కారణ మెవ్వరు? వివిధమతములు ఏమ
 నున్నవి? సప్తాయులలో ఎన్నిగకముల బాధలు? ఆధ్యాత్మికము, ఆధిభౌతికము
 వ్యక్తిగతము, సంఘదుఃఖము, జనాంగమునకు బాధ, జాతికీబాధ, ... ఏకచ్ఛివలన?
 సంచితపారబ్ధ అగామికర్మలు, నివాహితోపాయములు. వివిధమతములు నూచించునవి,
 దివ్యజ్ఞానమువలన బోధపడినది ఇదియొక నూచనమాత్రము. సభ్యులు తమకు
 తోచినవాటిని విషయమును విభజనచేసి, ఆలోచనచేసి, తిప్పించి, ఆయావిషయము
 లనుగూర్చి వ్రాసిన పుస్తకములను జదివి వాని సన్యాసతత్వములను పరిశీలన చేయ
 వచ్చును.

శ్రీనివాసరావు.

ఓం

బ్రహ్మ సూత్ర భాష్య సారము

[శ్రీ శ్రీ శ్రీ విద్యాశంకర భారతీస్వామి, గాయత్రీపీఠం]

మ చి లీ ప త్ర నం

బ్రహ్మసూత్రములు అనుగ్రంథమును శ్రీమన్నారాయణావతార పురుషులగు
 శ్రీవేదవ్యాసులు లేక శ్రీబాదరాయణులు అనువారు రచించిరి. గ్రంథకర్తయొక్క
 నామమునబట్టి బాదరాయణ సూత్రములు, లేక, వ్యాససూత్రములు అనియును ఈ
 గ్రంథమునకు నామముకలదు. బ్రహ్మనుగురించి బోధించునుగాన, బ్రహ్మసూత్రములు
 అని ఈగ్రంథమునకు ప్రఖ్యాతనామము. ఇంకను ఈగ్రంథమునకు, వేదాంతదర్శన
 మనియు, ఉత్తర మీమాంసా దర్శనమనియు గూడ నామముకలదు. దర్శనమనగా,
 మోక్షముయొక్క స్వరూపమును, దానికి సాధనములను తెలియజేయు శాస్త్రము. ఇట్టి
 దర్శనములు పన్నెండుకలవు. వానిలో నారు నాస్తిక దర్శనములు. అవి చార్వాక,
 జైన, బౌద్ధదర్శనములు. బౌద్ధదర్శనము వైభాషిక, సౌత్రాంతిక, యోగాచార్య,
 మాధ్వమికములను నాలుగుభాగములు కలదియగుటచేత ఈనాలుగును, చార్వాక జైన
 ములు రెండునుకలసి ఆరుదర్శనములు. ఈదర్శనములు వేదప్రామాణ్యమును అంగీక
 రింపకపోవుటచేత నాస్తికదర్శనములు అని పేర్కొనబడినవి. అస్తిక దర్శనములు
 ఆరు. అవి న్యాయ, వైశేషిక, సాంఖ్య, మోగ, పూర్వమీమాంసా, ఉత్తరమీ
 మాంసా దర్శనములు. ఇవన్నియు వేదప్రామాణ్యమును అంగీకరించుటచేత అస్తిక
 దర్శనములని పేర్కొనబడుచున్నవి. ఈ 12 దర్శనములలోను ఉత్తరమీమాంసా
 దర్శనము అనునది మూర్ధవ్యస్థాన మలంకరించుచున్నది. ఉత్తరమీమాంసా దర్శనము

అనగా వేదములోని ఉత్తరభాగమైన ఉపనిషత్తులనుగురించి మీమాంస లేక విచారణ చేయు కాస్త్రము. వేదములోని పూర్వభాగమును అనగా కర్మకాండమును గురించి విచారణచేయు కాస్త్రము పూర్వమీమాంసా దర్శనము ఉత్తరమీమాంసా దర్శనము వశే వేదాంతదర్శనమని పేరు. వేదములోని అంతిమభాగము ఉపనిషత్తులగునక, ఆ ఉపనిషత్తుల తత్త్వమునుగురించి విచారణచేయు కాస్త్రము వేదాంత, మీమాంసా. ఉపనిషత్తులలోని విషయము బ్రహ్మగునక ఈకాస్త్రమే బ్రహ్మనూత్రములను పేరుతో విరాజిల్లుచున్నది. ఈఉత్తర మీమాంసా కాస్త్రములో మిగిలిన పదునొకండు దర్శనములును విచారింపబడి ఖండింపబడినవి అందుచేత ఈదర్శనము అన్నిదర్శనములలో ఉత్తమమైనదియు, సంపూర్ణమైనదిగానైన మూర్త్యంతానందమునలంకించు చున్నది. మిగతా దర్శనకర్తలందరును గొప్పవారే అయినను వారిందరును జగత్కారణమును గురించియు, జీవస్వరూపమును గురించియు, సృష్టినిగురించియు, మోక్షమును గురించియు, విచారణచేయుటలో తత్త్వమును సంపూర్ణముగా విచారణచేయుక విశేషమును గ్రహించి దానినే సంపూర్ణతత్త్వముగ ప్రకటించి యుండుటచేత బాదగాయబులవాడు అయినా దర్శనములన్నింటిని శ్రుతిప్రమాణముచేతను, యుక్తిచేతను, మహాపురుషుల అనుభవములచేతను ఖండించి ఉపనిషత్తుల తత్త్వమైన అద్వైత సిద్ధాంతమును పరమ తత్త్వముగా తమ బ్రహ్మనూత్రములలో ఖ్యాపనచేసిరి. అనూత్రములకుగూడ కొందరు, అపాగ్యములనుజేయుగా, పరిమేశ్వరావతార పురుషులగు జగద్గురు శ్రీశంకరభగవత్పాదులు 'కారిక మీమాంసా' యను పేరుతో కొక అద్వితీయమైన భాష్యమును రచించి బ్రహ్మనూత్రముల సిద్ధాంతము అద్వైతమేయని స్థిరపాచిరి. ఆభాష్యము నుప్రసన్నమై, గంధీరమై, ప్రతిపర్వరససంధిరిమునై విరాజిల్లుచూ ప్రపంచములోని మేధావులందరి ప్రశంసను బడసియున్నది. నూత్రకర్తయైన వేదవ్యాసులచేతగూడ ఎదుడినముల వాక్యాన్తాంతరము తమ బ్రహ్మనూత్రములకు సరియైన భాష్యమిదియేయని ప్రశంసింపబడి ఆచంద్రతారకము జీవుల తిరింపచేయు లోకములో విరాజిల్లులాగున అనుగ్రహింపబడిన అమూల్యగ్రంథరాజ మీమాంసరభాష్యము. ఈభాష్యముమీద అనేక వ్యాఖ్యానములు, అవ్యాఖ్యానములమీద తిరిగి వ్యాఖ్యానములు వ్రాయబడి ఈ కాంక్షరభాష్యము అనేక పండితోత్తములచేత విశదీకరింపబడినది. ఈనూత్రభాష్యము, సంస్కృత భాషాజ్ఞానములేని వారికి తెలియుట కష్టముగనుక అట్టి సుదీక్షమితో నీ బ్రహ్మనూత్ర భాష్యసారము ఆంధ్రభాషలో రచింపవైనది.

ఈ వేదాంత దర్శనములో 555 నూత్రములున్నవి. నూత్రమునగా దారముఅని ఒక అర్థము. అనేక పుష్పములను దానిముతో కూర్చినయెడల ఒకహారమగును. బ్రహ్మనుగురించి ఉపదేశించు అనేక ఉపనిషత్తులలోని వాక్యములు ఈగ్రంథరాజమును దారముతో కూర్చుబడినవి. నూత్రమునగా అల్పాక్షరములతో గంధీరమైన సిద్ధాంతమును లేక తత్త్వమును తెలియపర్చునది అనియును మరయొక అర్థము. ఈ 555 నూత్రములవ్వారా 192 ఆధ్యాత్మిక విషయములు ఈగ్రంథరాజములో చర్చింపబడి

సిద్ధాంతశాస్త్రమునది. ఈ 192 విషయములను 192 అధికరణములని పేర్కొనబడినది. ఇకను ఈదర్శనము 4 అధ్యాయములుగ విభజింపబడినది. ప్రతి అధ్యాయము తిరిగి 4 పాదములుగ విభజింపబడుటచేత 16 పాదములు గలవు. ఈ 4 అధ్యాయములకును, 16 పాదములకును, 192 అధికరణములకును, 555 సూత్రములకును చక్కని యుక్తి యుక్తమగు పరస్పరి సంబంధముకలదు. మొదటి అధ్యాయమునకు సమన్వయాధ్యాయ మనిపేరు. దీనిలో ఉపనిషత్తులలో బ్రహ్మనుగురించి పరస్పరభిన్న భావములుగలవిగ గన్నుడు వాక్యములన్నియు విచారించబడి అవన్నియు నిర్గుణ బ్రహ్మమునే బోధించు వని చక్కని సమన్వయము చేయబడుటచేత దీనికి సమన్వయాధ్యాయమని పేరు సార్థక మైనది. ఇకను రెండవ అధ్యాయముగా ఇట్టి సమన్వితమైన సిద్ధాంతముమీద ఇతిర వదునొకండు దర్శనముల వారునుతరితరులు చేయు ఆక్షేపణలు ఉపాహరింపబడి అవన్నియు శ్రుతిప్రమాణముచేతను, యుక్తిచేతనునూడ ఖండింపబడుటచేత ఈ అధ్యాయమునకు విరోధ పరిహారాధ్యాయము అనిపేరు. తొట్టలలో వాది ప్రతివాదుల మధ్య ఒక తగాదా విచారణకు వచ్చివుండు వానియైనవాడు, తనవాదనకు అనుకూల ముగ దస్తావేజులను దాఖలుచేసికొని వానినిన్నింటిని సమన్వయముచేసి తనవాదన పరి యైనది అని రుజువుచేయుటకాక, ప్రతివాది, తనవాదనకు విరుద్ధముగ గల్గునటు వివిధ ఆక్షేపణలనునూడ ఖండించి, తనవాదనను నిలుపకొనవలసి యున్నదికదా. అటులనే మొదటిరెండు అధ్యాయములలోను, ఉపనిషత్తులన్నియు నిర్గుణమైన బ్రహ్మను వ్యక్తముచేయు అద్వైతసిద్ధాంతమునే బోధించుచున్న వనియు, అట్టి సిద్ధాంతమునకు విరుద్ధముగా బోధించు ఇతిర 11 దర్శనములను శ్రుతిప్రమాణమునకుగాని, యుక్తిగాని నిలువకపోవుటచేత అపసిద్ధాంతములనియు నిర్ధారణ చేయబడినది. ఇకను మూడవ అధ్యాయములో మోక్షమునకు సాధనములు విచారించబడి యుండుటచేత దీనికి సాధనాధ్యాయమనిన్ని శాల్పవ అధ్యాయములో ఫలములేక మోక్షమునుగురించి విచారణ చేయబడుటచేత ఫలాధ్యాయమనిన్ని, పేర్కొనబడును. ఇట్లు ఈ బ్రహ్మసూత్ర దర్శనములో ఉపనిషత్తులన్నియు అద్వైత సిద్ధాంతమునే బోధించుచున్నవని సుస్పష్టముగ విచారణ చేయబడి నిర్ధారణ చేయబడినది.

వ్యాసతాత్పర్యమేమి?

ఈ బ్రహ్మసూత్రముల సిద్ధాంతము శ్రీశాంకరభాష్యము ప్రకారము అద్వైతము అయినను, శ్రీఆదిశంకరుల తరువాత అవతరించిన తామసజను మధ్యాచార్యాది యితర మతాచార్యులు బ్రహ్మసూత్రములు అద్వైతమును బోధించుట లేదనియు, విశిష్టాద్వైత మునో, ద్వైతమునో బోధించుచున్నవనియు తమతమ భాష్యములలో వ్రాసియున్నారు. ఏమతమునకు చెందినవారు అమతము గొప్పది అని నమ్ముట సహజమేకదా, అట్లేనలో బ్రహ్మసూత్రములను రచించిన వేదవ్యాసులవారి యభిప్రాయముయేమి? అద్వైతమా, విశిష్టాద్వైతమా, ద్వైతమా? దీనికి జవాబు నిప్పుకొనవలసినట్టి ప్రాశస్త్య దర్శన కర్తల

సాక్ష్యమువల్లను, వేదవ్యాసులచే రచింపబడిన ఇతరగ్రంథముల వల్లను, సుష్టపద
లదు. ఈవిషయమును తేల్చుటకు నాల్గుపద్ధతులున్నవి. అవేమనగా :-

(1) అక్షిక దర్శనములగు వ్యాయతైశ్వీక సాంఖ్యయోగ పూర్వోత్తర
మిమాంసలను నారెంటిలో, వ్యాసులవారిచే రచింపబడిన ఉత్తరమిమాంస లేక
బ్రహ్మసూత్ర దర్శనముకాక మిగతా అయిదింటి కర్తలగు కపిల కాణాదాదులు తమ
తమ గ్రంథములలో వేదాంతము అనగా అద్వైతము అని వారందరు ఏకగ్రీవముగా
గ్రహించి దానిని ఖండించిరి. వ్యాసులవారు తమ వేదాంత దర్శనము అను బ్రహ్మ
సూత్రములలో ఆ అయిదు దర్శన కర్తల మతములను వారివారి ఆక్షేపములను
ఖండించి ఆయా మతకర్తలచేత ఖండింపబడిన మతమును తిరిగి స్థాపించినారు. ప్రపంచ
ములోని మతములన్నియు (1) అద్వైతము (2) ద్వైతము. అను రెండుగమూత్రమే
విభజింపబడ తగియున్నవి. విశిష్టాద్వైతముకూడ ద్వైతము లోనికే వచ్చును. అద్వైత
మతము ఒక్కటే జగత్తును మిథ్యయని బోధించుచున్నది. ప్రపంచములోని మిగతా
మతములన్నియు జగత్తు సత్యమని బోధించును. అద్వైతముొక్కటే జీవబ్రహ్మల
కభేదమును చెప్పుచున్నది. మిగతావన్నియు జీవబ్రహ్మల భేదమును జీవనావ్యాప్తి
మును చెప్పుచున్నవి. ఇట్టి పరిస్థితులలో వేదాంత మతము లేక ఉపనిషత్తులము మధ్య
రామానుజాదులు చెప్పినట్లుగ ద్వైతమే అయినయెడల కపిలకాణాదాది దర్శనకర్తల
మతముకూడ ద్వైతమేకనుక వారు దానిని ఖండింప నవసర మేలేదు. కాని వారందరు
వేదాంతమతము అద్వైతమని సుష్టికరించి దానిని ఖండించుచున్నారు. ఆఖండనను
వ్యాసులవారు తమ వేదాంత దర్శనములో ఖండించి, వారలచే ఖండింపబడిన మత
మునే స్థిరపరచినారు. కనుక ఆ స్థిరపర్చబడిన మతము అద్వైతమేఅయి యుండవలెను
కదా. దీనినిబట్టి బ్రహ్మసూత్రములు అద్వైత సిద్ధాంతమునే బోధించుచున్నవని తేలు
చున్నది కనుక వ్యాసభాత్పర్యము అద్వైతమే. ఇంకను, వేదాంతమనగా అద్వైతమే
కాని అవ్యము కాదనిన్ని తేలినది. కపిలకాణాదాదుల సాక్ష్యమువల్ల ద్వైతవేదాం
తము, విశిష్టాద్వైత వేదాంతముఅను శబ్దములే అసందగ్ధపు శబ్దముల నిన్నిద్రవ పడు
చున్నది — ఎటులనగా—వారిదృష్టిలో వేదాంతమనగా అద్వైతమేకాని వేరుకాదు
కనుక ఇదియుక నిర్ణాయక పద్ధతి.

(2) ఈనూత్రములు రచించిన వేదవ్యాసులవారు. అష్టాదశ పురాణములను,
మహాభారతమునుకూడ రచించి యుండుటచేతను, ఆ పురాణములన్నింటిలోను, మహా
భారతములోను కఠోక్తిగా అద్వైత సిద్ధాంతమునే అనేక ప్రదేశములలో బోధించి
యుండుటచేతను, అట్టి పురాణాదుల కర్తయగు వ్యాసులవారు బ్రహ్మసూత్రములను
గూడ అద్వైత పరముగనే రచించియుండ వలెనుగాని అవ్యధా వ్రాసియుండదు. కనుక
ఈవిధముగను వ్యాసభాత్పర్య మద్వైతమేగదా.

(3) ఇంకను వ్యాసులవారు ఈ బ్రహ్మసూత్రములను ఉపనిషత్తుల సారముగ
రచించియున్నారు. ఉపనిషత్తులలోని సిద్ధాంతము అద్వైతమేఅని సాక్షాత్త్య మేధావు

లగు కోట్రూక్, మాన్సుముల్లరు, డ్యూబెన్, థీబోల్ఫ్, బెనెట్బర్గ్, జేకబ్, జాన్
 ఫ్లెన్, గ్యూనాన్, వుడ్రాఫ్, పెస్సెన్, రోనాల్డ్ సే మున్నగువారిందరు నిష్పక్షపాతము
 గను, ఏకగ్రీవముగను సాక్ష్యమిచ్చియున్నారు. వారెవరు మనదేశపు మతములోని
 వారుకారు కనుక వారియభిప్రాయము చాల విలువకలది. ఇంకను నిష్పక్షపాతబుద్ధితో
 చూచినయెడల మనకును ఉపనివృత్తిదాంతము, మహావాక్యములబోధ, అద్వైతమేయని
 స్పష్టపడవలదు. అట్టి ఉపనివృత్తుల పారముగ వ్రాయబడిన బ్రహ్మసూత్రములు
 అద్వైత బోధకములే యగునుగాని అన్యథా కామేవుకదా! ఈప్రకారమున్న వ్యాస
 తాత్పర్య మద్వైతమేయని తేలుచున్నది.

(4) ఇక నాల్గవపద్ధతి — నూత్రముల విచారణ (Internal evi-
 dence). నై మూడుపద్ధతులలో నూత్రములను బహిర్ముఖతవై విచారణ (exter-
 nal evidence) మీద సిద్ధాంతికిరింపబడినది. ఇప్పుడు నూత్రముల విచారణ
 మీదనే బ్రహ్మసూత్రదర్శనము అద్వైతమును బోధించునని విశదీకరింపబడును. బ్రహ్మ
 సూత్రములను పరిశీలించుటకు పూర్వము ఇంకొక విషయమును గ్రహింపవలసి
 యున్నది. అద్వైతసిద్ధాంతము ప్రకారము పారమార్థిక సత్య, వ్యావహారిక సత్య, ప్రాతి
 భాసిక సత్య యని సత్యము మూడురకములుగ అధికారి భేదము ననుసరించి బోధింప
 బడినది. రజ్జుపర్పములు స్వప్నములు ప్రాతిభాసిక సత్యములు; అనగా వాని భావ
 మున్నంతకాలము సత్యములే. స్వప్నమున్నంతవరకు స్వప్నము సత్యమేకదా. ఇకను
 ఈపరిదృశ్యమానమగు ప్రపంచము వ్యావహారిక సత్యము; అనగా బ్రహ్మజ్ఞానము
 కలుగునాకు మాత్రమే సత్యము. బ్రహ్మమన్ననో పారమార్థిక సత్యము — అనగా
 భూతిభేదవివృద్ధిహనములను మూడు కాలములలోను ఎప్పుడును ఎట్టిమార్పులు
 చెందకుండా ఒకేతీరున నిర్వకారముగ నుండు సత్యము. విశిష్టద్వైతములు ద్వైతములు
 జగత్తు సత్యమని చెప్ప సిద్ధాంతము అద్వైతముల వ్యావహారిక సత్యములోనికి వచ్చును.
 కనుక వారు చెప్పనది అద్వైతములకు విరుద్ధము కాదు. మందమధ్యమాధికారులకు
 వ్యావహారిక సత్యత్వము బోధింపబడినది. ఉత్తమాధికారులకు జగత్తుయొక్క మిథ్యా
 త్వము, జీవబ్రహ్మల క భేదము, బ్రహ్మయొక్క నిర్గుణనిరాకారపారమార్థిక సత్య
 త్వము బోధింపబడినది. అద్వైతములదృష్టిలో అధికారి భేదము ననుసరించి ప్రపంచము
 లోని మతములన్నియు గ్రాహ్యములే. వారికేమతమువారితోను విరోధము లేదు.
 శంకరభగవత్పాదుల వారే అప్పటి అన్ని మతములను ఖండించి అద్వైతమును స్థాపించి
 అద్వైతము ఉత్తమాధికారులకు రప్ప ఇతరులకు బోధపడుద కన్యమను తలంపునో
 నట్టివారిని కూడ తరింపజేయవలెనని చిన్మూర్తములను స్థాపించి సగుణమును బోధించి
 వారు. సగుణమార్పులమీద ఎన్నోస్తోత్రములు గచించి భక్తిప్రబోధము గావించివారు.
 ఇతరమతస్థులకు అద్వైతమాపట్ల విరోధభావముండవచ్చును గాని అద్వైతములకు
 ఇతర మతస్థులకు విరోధభావముండవచ్చును గాని అద్వైతములకు ఇతరమతస్థుల
 పట్ల విరోధభావముండుట కవకాశమేలేదు. అధికార భేదముతో సన్ని మతములు

మువ్వయమై గ్రామ్యములయనునది యొక లోకానికి దృష్టాంతముతో విశేషించబడును : నూర్యుడు భూమిచుట్టు తిరుగుచున్నాడా; లేక భూమి నూర్యుని చుట్టు తిరుగుచున్నదా అనువిషయమై యొక విద్యార్థికి ఉపాధ్యాయుడు బోధచేయవలసి వచ్చినపుడు అఉపాధ్యాయుడు పద్యావిజ్ఞానశాస్త్రములో (science) బి. యె. ప్యాను అయిన వాడగుటచేత అతనికి నూర్యుడు తిరుగుచున్నట్లు కనబడినను వాస్తవముగ తిరుగుట లేదనిన్ని, తిరుగనట్లు కనపడుభూమి నూర్యుని చుట్టు తిరుగుచున్న దనిన్ని తెలిసినప్పటికి అట్టి సిద్ధాంతమును చిన్నతరగతులలో చదువుచున్న బాలికకు బోధ చేయక అందుకు భిన్నముగ నూర్యుడు తిరుగుచున్నాడనిన్ని భూమి తిరుగుటలేదనిన్ని ఎట్లు కంటికి కనపడుచున్నదో ఆటలులే బోధించును; ఎందుకనగా — అవిద్యార్థికి ఆసలు తత్వము చెప్పినచో అర్థము చేసికొని గ్రహించు శక్తి సామర్థ్యములు లేవు కనుక, యదార్థతత్వమునకు భిన్నముగనే బోధింపబడును, ఆ విద్యార్థియే కాలేజీ తరగతులలోనికి వచ్చిన తరువాత అఉపాధ్యాయుడే అతనికి అప్పుడు, తిరుగుచున్నట్లుకన పడు నూర్యుడు వాస్తవముగ తిరుగుటలేదనిన్ని, తిరుగనట్లు కనపడుభూమి తిరుగుచున్న దనిన్ని బోధించును, తత్వమెప్పుడు జనసామాన్యమునకు ప్రత్యక్షముగ కనపడుదానికి విరుద్ధముగను, అట్టివారికి దుర్భ్రామ్యముగను నుండును. ప్రపంచము సత్యముగ జనసామాన్యమునకు కనపడుచున్నది, కనుక అట్టి మందమధ్యమాధికారులకు ద్వైతికముఅనగా జగత్తు సత్యమనిన్ని జీవబ్రహ్మలు వేరుఅనిన్ని, జీవులు ఆ నేకులనిన్ని ఇటులనే బోధింపవలెను. ఉత్తమాధికారులకు అద్వైతతత్వము బోధింపవలయును. రామానుజ మధ్యాచార్యులు కూడ మహాపురుషులై అద్వైతతత్వమును గ్రహించినవారయ్యును, చిన్నతరగతులలోని బాలికకు బోధచేయు ఆ ఉపాధ్యాయుని పనికి, ప్రపంచములో జనసామాన్యమును ఉద్ధరింపు తలంపుతోనట్టి ద్వైతిబోధనుచేసి యున్నాడు. అంతేకాని వారికి అద్వైతతత్వము తెలియకపోలేదు. ద్వైతిమే అసలుతత్వమని తమగ్రంథములలో ఎందుకు వ్రాసివారనగా, అట్లు వ్రాసినగాని ఆ గ్రంథమునందు ప్రమాణబుద్ధి విశ్వాసము కలగవు కనుక. ఇట్లు అధికారి భేదముననుసరించి అన్నివర్తములు సమన్వితములై గ్రామ్యములగుచున్నవి.

ఇకను బ్రహ్మసూత్రములను పరిశీలించుదము.

(పాదము)

అ యు వు + వే ద ము

పోతావ్రగడ శ్రీరామారావుగారు

అయువునుగురించి తెలుపునది ఆయుర్వేదము. జీవితమునకు ఆయువను శబ్దము పర్యాయపదము. శరీరము, ఇంద్రియములు, మనస్సు, ఆత్మ వీనియొక్క సంయోగమే ఆయువని చక్కరింపవలసి నిర్వచించుచున్నది. జీవితములనుగురించి తెలుపుటయనగా

జీవితముయొక్క ముఖములును అనుగుణించి హితాహితములనుగురించి ప్రమాణ ప్రమాణములనుగురించి చెప్పబడును. ఆయుర్వేద శాస్త్రమునకు కేవలము ఆర్మితోగాని వట్టి సిద్ధివలన కీర్తిమతోగాని ప్రశస్తిలేదు. సజీవమై చైతన్యవంతమైన శరీరమే అనగా జీవితమే ఆయుర్వేద శాస్త్రవస్తువు—

2. వేదములు అపారమేయములని ఆర్యుల సిద్ధాంతము. అట్టి వేదములనంతములు. సకల జ్ఞానరాశియు వేదమే. ధూరికోటులకు ప్రధానమైన ఆయువునుగురించి చెప్పినది వేదము కాకపోవుకాదు! చతుర్వేదములలో ఆయుర్వేదము అధర్వణవేదాంతిగ్రంథమయినదని చరిత్ర సహితం చెప్పవచ్చును. అధర్వణవేదము స్వస్తి, అయన, బల్లి, మంగళ, హోమ, నియమ, ప్రాయశ్చిత్తి, ఉపవాస, మంత్రాదివిశిష్టములను చెప్పెను. అందువలన అది ఆయుర్వేదమునకు మూలమైయున్నది.

3. మానవులకును సకల ధూరికోటులకును ప్రధానమైన ఆయువునకు హోగములవలన విష్ణుములు కలుగుచున్నవి. మునులు తపస్సు మొదలగు సాధనములను నిర్విఘ్నముగ కొనసాగించుటకును సామాన్యమానవులు ధర్మాన్తకామమోక్షము అను చతుర్విధ పురుషార్థములను పొందుటకును కూడ హోగములు అలంకములు కలుగలేయుచున్నవి. హోగ పీడితులను చూచి మహర్షుల హృదయము పరితపించినది. హోగములే రామాయణోక్త ముద్ధవించినట్లు ధూరితయ ఆయుర్వేదాశ్వేదమున కారణభూతమైనది. ఆయుర్వేదము నిత్యమనియు అది బ్రహ్మ ప్రజాపతి కుపదేశించెననియు అతడు ఆశ్వినీదేవతలకు బోధించెననియు వా రింద్రునకు చెప్పిననియు మనులతే నియు క్షుద్రయన భారద్వాజు ఇంద్రునివలన శేరుకొనెననియు చరిత్ర సహితముచు చెప్పబడినది. మహర్షులలో నొకడయిన ఆశ్రేయమహర్షి తన శిష్యులకు బోధింప వారు తంత్రములు చెప్పించిరి. అట్టి శిష్యులలో నొకడయిన అగ్ని కేతుడు రచించిన తంత్రమే అగ్ని తేజతంత్రము. అగ్ని తేజాది తంత్రములను చరిత్ర మహర్షి సంస్కరించెననియు అందువలన చరిత్ర సహితంగా ప్రసిద్ధమయినదనియు భావప్రకాశయందు చెప్పబడినది. చరిత్రుడు అది శేషుని అవతారమనికూడ అందు చెప్పబడినది—

4. ఇంద్రునిచే పంపబడి ధన్వంతరి కాశీరాజుగా జన్మించెననియు అతనివద్ద ఆయుర్వేద విద్య నభ్యసించుటకు విశ్వామిత్రుడు తపశ్శూరులను పంపెననియు అందులో ఒకడయిన సుశ్రుకుడా విద్యశేరుకుని శస్త్రవిద్యాప్రాధాన్యముగ కుశ్రుత సహితం రచించెననియు చెప్పబడినది. చరిత్ర, సుశ్రుతములు రెండును ఆయుర్వేదముమునకు ప్రమాణగ్రంథములే. చాలవరకు ఆయుర్వేద గ్రంథములు సరించినవి కొందరి అభిప్రాయము. కాలవాహినీలోబడి కొట్టుకొనిపోయినవి కాక మిగిలిన వానివలన వైదను మనమాయుర్వేదమాత్రములు బాగుగ శేరుకొనవచ్చును—

5. శేటి వైజ్ఞానిక యుగమందు వట్టి సాంప్రదాయమునకే విలువ యిచ్చుటరుదు. విశాస్త్రమైనను సహేతుకముగ మండవలెనని ఆశింపును. ఆయుర్వేదము బ్రహ్మమండి మన తరముగాక వచ్చినదిగాక భూతంపదగినదన్నంత మాత్రమున వట్టి

వారికి తృప్తికలుగదు. కాని మహద్గురూయే శ్వేతమును మనసార భూతదయచే లోక కల్యాణముకొరకై ప్రచారిము చేసినప్పుడు వా రాయు శ్వేతమునెట్టి ఉన్నతకాశ్రమీయ దృష్టాంతముతో చూచిలో తెలుసుకొన్న నవీనలకుగూడ ఆశ్చర్యమును, ఆనందమును కలుగకమానదు.

6. ఆయుశ్వేదము నిత్యమైనదట. ఒకడు ఒక కాలముందు క్రొత్తగా కల్పించినది కాదట. ఒకవ్యక్తిమైనను మూఢవిశ్వాసముపైనను ఆధారపడినది కాదట. అనాది నుండి ఆయువుగల భూతకొంటున్నవి. అట్టి ఆయువును ఆయువునుగురించి తెలుసు కొనువాడును, తెలిసికొనుటకు సాధనమైన తెలివియు పరిపరాదృష్టితో చూచిన నిత్యములుగ కనపడుచున్నవి. చికిత్సాద్రవ్యములు వానిగుణకర్మల పంచభూతములు త్రిగుణములు ఇది అన్నియు అనాదిసిద్ధములే; గురు, లఘు ఉష్ణ, శీత, సిద్ధిమాతృది. లక్షణములు ద్రవ్యములకు స్వాభావికముగ సంసిద్ధమైన లక్షణములే. సమానమువలన వృద్ధియు విపరీతిమువలన హ్రాసమునుకూడ సహజమే. వీటిలో వీరుపోసిన వీటికివృద్ధి అగ్నిపై వీరుపోసిన అగ్నికిచూసి ఇట్టి సహజ మాత్రములుపైననే ఆయుశ్వేద మధార పడియున్నది “స్వాభావితం చాన్యలక్షణ మకృతకం” అని చరక సంహిత ఘోషించు చున్నది. ఆయుశ్వేదము సహజ వైజ్ఞానిక మాత్రములపై ఆధారపడి యున్నదన్నమాట. ఆయుశ్వేద విజ్ఞానమునకు ప్రకృతిపురుష విజ్ఞానము మూలము. ఇట్టి సకాశ్రమీయమైన పునాదిపై ఆయుశ్వేద మేవాదిగ నిలిచియున్నది. దానికి సాంప్రదాయము పోషకము మాత్రమే.

7. ఆయుశ్వేదమున ప్రత్యక్షము అనుమానము శబ్దములేక అగమ ప్రమాణము. అను ముఖ్య ప్రమాణములు మూడును చెప్పబడినవి. ఉపమానముకూడ ప్రమాణముగ నుదహరింపబడినది. ఇందు ప్రత్యక్షమను మానములు నవీన వైజ్ఞానిక కాస్త్రజ్ఞా లంగీకరించి నవే. శబ్దము లేక అగమ ప్రమాణమును అట్టివారిలో చాలమంది ఒప్పుకొనరు అంత మాత్రమున దానికి ప్రామాణ్య లోపము రానేరదు. దానిని గ్రహించుట శాస్త్రజ్ఞానము కావలెనని చెప్పబడుదురు. అంతవరకు దాని వర్ణముచేసికొనుట కర్హతకలుగదు. ఇచ్చట శబ్ద అగమ ప్రమాణములను గురించిగల వివిధ వాదములతోడను మనకు అవసరము లేదు. అగమ ప్రమాణముకే ముఖ్యప్రమాణమని గమనించిన చాలును.

8. ఆయుశ్వేదము అనాదియైనది స్వాభావికమైనదే గాక సమగ్రమైనదనికూడ చెప్పబడినది. ఇందుకాయ చికిత్సశల్య తంత్రము కాలాక్య తంత్రము వివరతంత్రము భూతవిద్య కాయరథ్యత్యము రసాయనము. వాటికిగణము అను అష్టాంగములు కలవు. సమగ్రమున ఇక పరిశోధనాశీమియు సావకాశము లేదనికాదు అసోగ్యానాలోగ్యము అకు సంబంధించిన మూలమాత్రములన్నియు ఆయుశ్వేద మందున్నవని-అభిప్రాయము పరిశోధనకును తర్కమునకును ఎప్పుడును తావుండును. అవి నిరంతరము సాగవలసి నవే. చరిత్ర సంహితయందు “వినాతర్మణయానిద్ధి” అని బోధింపబడినది. తర్కము లేనిదే నీర్దిష్టకలుగదు. చల్లి జేయుటతో తృప్తిసొందక అర్థమును తప్పించి తెలిసికొనవలె

పని దీనివల్లము. కాని తర్కమే అఖరిమాటకాదు. తర్కజ్ఞానమున కందని విషయములు కూడ కలవనియు “హ్లాసవతామసి” తెలివిగలవారుకూడ నేర్చుకొనవలసిన విషయములున్నవనియుకూడ ఆ సందేహములే చెప్పబడినది.

9. యోగముచే చిత్తమలమును, వ్యాకరణములు పాఠ్యమలమును, వైద్యముచే కారీరకమలమును పోగొట్టుకొనిన విద్యులుదగు పఠంజలి గురువర్యుని ధ్యానముతో చరకసంహిత ప్రానింధమగుచున్నది. పఠంజలి విగచిత వ్యాకరణభాష్యము మహా భాష్యమని ప్రసిద్ధికెక్కినది. ఆయన గించించిన అష్టాంగి యోగము యోగులకు మార్గదర్శి మైన ప్రమాణగ్రంథము. ఆయుర్వేదమునకు సంబంధించిన చనికి సంహితయు అంతిప్రమాణమైన గ్రంథమే; శుక్రతసంహితయు అట్టిదే.

దీ పిక వెలుగున

ఏ. జి. వావిలూరిగారి “మగపిల్లవాడో, ఆదపిల్లో మీ యిద్దరూ” అను పేరుతో ఒకపుస్తకము వ్రాసిరి. అందు ఆయన పరిశోధనావివరములు చాల గలవు. ఆయన కనుగొన్న ప్రకారము : పూర్వముకంటె గత నలుదిది సంవత్సరములలోను అమెరికాదేశములో మగపిల్లల పుట్టుక చాల తగ్గినది. 1901 లో 100 గురు ఆద పిల్లలకు 100 గురు మగపిల్లల చొప్పుననుండిరి. ఇప్పుడు 100 గురు ఆదపిల్లలకు 98 గురు మగపిల్లలున్నారు. ఈ ప్రకారమే తగ్గుచు వచ్చుచో అందరు ఆదపిల్లలకు భర్తలు కొరకుట దుర్లభము. పాశ్చాత్య దేశములం దన్నిటిలోను నిల్లేయున్నది. ప్రచురింపబడిన జనన లెక్కలప్రకారము : 20 సంవత్సరములలోపు తల్లులకు పుట్టిన ప్రథమ సంతానము ఎక్కువగా మగపిల్లలు; 20 మొదలు 30 వరకు వయస్సువారలకు గల్గిన ప్రథమ సంతానము ఎక్కువగ ఆదపిల్లలు. ఆపైన వరల ఎక్కువగ మగపిల్లలు.

తండ్రివయస్సునకు తల్లివయస్సు దగ్గరగ ఉండినయెడల ముఖ్యముగ ఇద్దరు చిన్నవారై తల్లి 20 లోపున ఉన్నపుడు, ఎక్కువగ ఆదపిల్లలు కలుగుచున్నారు.

సాధారణముగ అందరు తండ్రులు తల్లులుకూడ మగపిల్లలు కావాలనియే కోరుచురా ఆదపిల్లలు కావలయునని కోరుటకు మానవసంఘము పరిస్థితులలో నెట్లు మార్పులు రావలయునో? ఏమైనను ఎప్పుడు మగపిల్లవాడు పుట్టునో, ఎప్పుడు ఆద

పిల్ల పుట్టుతో తెలిసికొనటకు శాస్త్రజ్ఞు లికతాబ్దిములో కృషి చేయక మానలేదు. గర్భమును పిండమేర్పడుటకు తొలుత తండ్రినుండి వచ్చు పురుషకణముక్కటియు తల్లినుండి వచ్చు స్త్రీ కణముక్కటియు కలిసి ఒక్కకణమువలెనగుచున్నది. అప్పుటి కళ్ళుడే ఆ పెరుగువట్టి పిండము మగబిడ్డయగునో ఆడపిల్లయగునో నిర్ణయింపబడినది. తండ్రియందు ఉత్పత్తియగు పురుషకణములలో, అవన్నియు ఒక్క కణము విభజనవలననే వచ్చినను, ఆ కణమునందలి “క్రోమోజోమ్స్”లో రెండు రకములు కనబడుచున్నవి; ఒకరకము దానిని “X క్రోమోజోమ్స్” అనియు, రెండవరకమును “Y క్రోమోజోమ్స్” అనియు పేర్కొనిరి. తల్లి గర్భముండలి స్త్రీ కణము “X క్రోమోజోమ్స్” గల పురుషకణముతోగూడెనేని, పుట్టునది ఆడపిల్లయగుటయు, “Y క్రోమోజోమ్స్” గల కణముతోగూడెనేని మగపిల్లవాడగుటయు కనుగొనిరి. అంతటితో మనప్రశ్నకు తృప్తియగు సమాధానమురాలేదు. ఎప్పుడు ఎందుకు “X-క్రోమోజోమ్స్ కణముతో కలియును, ఎప్పుడు Y-క్రోమోజోమ్స్ కణముతో గలియును? అది అద్భుతమనుటకంటె విజ్ఞాన శాస్త్రజ్ఞుల కింకొక సమాధాన మిప్పటికి గోచరించలేదు.

ఎంతటి బలవత్తగమైన “మైక్రోస్కోపు” నకును గోచరింపనిది దివ్యదృష్టికి కరిగెలామలకముగ గోచరించును. దివ్యజ్ఞాన సమాజమందలి మహావీరులు ఆవిధానము తెలియజేప్పిరి. గర్భముందు పిండమేర్పడుటకు స్త్రీ పురుషకణముల సంయోగముండిన మాత్రమున చాలదు. జన్మింపబోవు జీవునకు చెందియుండిన “కాళ్యణాబువు” యొకటి గలదు. అదియు స్త్రీ పురుష కణములతో గూడిన దాని గర్భోత్పత్తి కానే కాదు. స్త్రీ కణము “X క్రోమోజోమ్స్” లో కలయుటతో “Y క్రోమోజోమ్స్” తో కలియుటతో ఈకాళ్యణాబువు నడుపును. దీని కాజ్ఞానము ఎట్లు వచ్చెను? స్థూలపదార్థముతో పిండరూప మేర్పడుటకు పూర్వమే దాని యాకారమంతయు ప్రాణమయ శోశపదార్థముతో నిర్మితిమై యుండును. ఈశోశమును తల్లిగర్భమున చిన్న చిన్న దేవతలే కట్టుదురు. ఒక భవనము నిర్మించుటకు ఇంతరియ స్థానమున మేస్త్రీకి అంపియగ, వీనిచేత్రీంద తాపీపనివారిలు దానిని కట్టినట్లు, కర్మదేవతలు జన్మింపబోవు జీవుని ప్రార్థనము నిర్ణయించి దాని కనుకూలముగ ఆజీవు డెట్లు కరీరముతో, స్త్రీగనో, పురుషుడుగనో, నుండగాకారముతోనో, కురూపముతోనో, అంగసౌష్ఠవముతోనో, అంగవైకల్యముతోనో, స్థానమున వారికిందిదేవతల కందించుదురు. అస్థాన సమసరించియే ప్రాణమయ శోశమేర్పడు చున్నది. దీనిని బట్టి ఈశరీరమేర్పడుచున్నది. అట్లు జన్మించు జీవుడు మగబిడ్డయో, ఆడబిడ్డయో అగుచున్నాడు. అని తెలుసుకొన్నాడు.

వే. శ్రీనివాసరావు.

వృత్తాంతములు

శ్రీ శ్రీ దేవిరోహితమెఘతాగారం

అష్టేరియా పర్యటనము

శ్రీ మహాతా దంపతులు మార్చి 9-న లేచి చెన్నపట్టణమునుండి విమాన మార్గమున అష్టేరియాకు పయనించుచున్నారు. మార్చిమున కొలంబోలోనికి అచ్చటికివచ్చిన సమాజమునా అతిథ్యముపొంది ఈ అష్టేరియాకు యుగములో దివ్యజ్ఞాన సమాజ స్థానము" అను విషయముపై నుపన్యసించిరి. అటనుండిసింగపూర్ మిదుగ అష్టేరియా దేశము . పెన్సిల్వనియా చేరి.

అచ్చటి సభ్యులు స్వాగతమిచ్చిరి. ఆ దేశమున దివ్యజ్ఞానసమాజ లాఠీలందేగాక గోటరిక్లిబ్బు మొదలగు ఇతర సంస్థలందును లేడిమోద్యారాను ప్రసంగముకావించిరి. శ్రీ దేవిగారు తింబూ శ్రుతితో కీర్తనలు పాడుచువచ్చిరి. హిందూమతము, కుంగీతము గూర్చిగూడ అచ్చట దేశస్థుల విశోధకగల వారిలగుటచే, దివ్యజ్ఞానము,—హిందూ మతము, కుంగీతమునువిధి కీర్తనము మొదలగు విషయముల గురించిగూడ తా నుపన్యసించుచు వచ్చిరి. ఒక్కొక్కతొజ్జన తోజనకు 5, 6 చోటుల ప్రసంగములు చేయుచు వచ్చిరి.

ఈప్రకరణపులలో అడిరెయిడు నగరమున జరిగిన అష్టేరియా దేశపు దివ్య జ్ఞానసమాజ కాఖయొక్క వార్షికోత్సవమునకు ఆహ్వానింపబడి ఉభయముల ఆసమావేశములో పాల్గొనిరి. అవార్షిక సభ యునెంతయు మూడురోజులు జరిగిన నేపది పాతకాలలో గూడ పాల్గొనిరి. అష్టేరియా దేశమున కాకాహారము దొరుకుట దుర్లభము. అడిరెయిడు నగరములో జరిగిన కాకాహార సభలో గూడ ఉపన్యసించిరి.

ఆదేశములో ఎవరికి రు 500 లకు తక్కువ జీతము లేదు. ఖర్చుగూడ అంత ఎక్కువగానే యుండును.

సోదరులు దేశవదపు కామరాజు పంతులు గారు వరపన్న పేట లాఠీలో వరుసగ మూడురోజులు గీతాసారము, ఉపనిషత్సారము, పురుషార్థములు గూర్చి యుపన్యసించిరి. ఆమూడురోజులు పూజ (భారతసమాజము — విభాసమున) జరిగెను.

హిందూ, శ్రీకాకుళం లాఠీలలో గూడ కామరాజు పంతులుగారు ఉపన్యసించిరి. ఈ కాగ్యక్రమములు జరుగుటలో వరపన్న పేట లాఠీ కార్యదర్శి సోదరులు వరసింహముగారి క్రద్ధ చెప్పదగినది.

* * * *

ఆంధ్ర దివ్యజ్ఞాన సమాజ అధ్యయన సప్తాహము

గుడివాడలో పెడరేషన్ కార్యాలయమునందు

14-5-58 నుండి 21-5-58 వరకు

దిగువ కార్యక్రమానుసారము ఏర్పాటుచేయబడినది.

ఉదయం : 6 గంటలకు పూజ, (సమిప్తి)

7 గంటలనుండి 9 వరకు బ్రహ్మసూత్ర భాష్యము

శ్రీ లంక నరసింహస్వామిగారిచే

సాయంత్రము 6 గంటలనుండి 7.30 గంటలవరకు ఉపన్యాసములు

ఉపన్యాసకులు

14-5-58	శ్రీ విమలానంద స్వస్థిమాభారతిస్వామిలవారు	—వేదాంతబోధన.
15-5-58	శ్రీ గోపరాజు సాంబశివరావుగారు M. A.,	—విజ్ఞానదృష్టికి మానవశీలితము.
16-5-58	Dr. శ్రీ శంకర మల్లిఖార్జునరావుగారు M. B. B. S.	—జగత్తు సృష్టి.
17-5-58	Dr. కుమ్మలపల్లి కామేశ్వరరావుగారు M. B., B. S.	—మరణము, అనంతరము.
18-5-58	శ్రీ వెంకటాచల చివరామస్వామిగారు M. A.,	—ప్రాకృతిక సాహిత్యము.
	శ్రీ విష్ణుకోట మాధవరావుగారు B. A.,	—ప్రాకృతిక కవిత్వము.
	శ్రీ చెరువు శ్రీనివాసకృష్ణిగారు M. A. LL. B.	అధునిక మనస్తత్వవిచారణ
19-5-58	శ్రీ వై. కన్యానిరావుగారు M. A.,	—మతము, నాగరికకాధారము.
	శ్రీ వావిలాల నానుడేవకృష్ణిగారు	—దివ్యజ్ఞానసమాజ చరిత్ర
20-5-58	శ్రీ కలకాండ శ్రీకృష్ణలంగారు B. A.,	—వేదాంతవిచారణ
	శ్రీ దోచిర్ల రామకృష్ణశర్మగారు M. A. P. H. D.	—అదృశ్యపరమాయలు.
	శ్రీ నందివాడ ఫాలిలోచనరావుగారు B. A., B. L.	—విద్యదృష్టి.

21-5-58 { శ్రీ కలకత్తా ప్రెస్ బి. ఆ.,
శ్రీ మల్లాది వారాయణదైవజ్ఞశర్మగారు

—అక్షర పరిచయము.

—శ్రీరీమతా, వేదాంగతా.

కూర తీస్మామలపాద

—

ఏలీరి నెలలో నేమచాచివచ్చిన స్థలములు—నాడపల్లి, కొత్తపేట, ఆమలా
పురం, డెల్టాగన్నవరం, భవశేక్యరం, రాజమండ్రి, గుడివాడ, బందరు, పెడన, నిడద
వోలు—ఇందు పెడనలో లాజిలేదు. కాని అక్కడనాకి నివృజ్ఞానమునం దాసక్తి
గలిగి నన్నాచ్యనించిరి. కన్నె, పునర్జన్మముగూర్చి యుపన్యసింపమనిరి. చాలమంది
వచ్చిరి. పభికులం ఉత్సాహముతో విసిరి ఇక్కడ క్రమేణ యొకకాళ ఏర్పడగలదు.
శ్రీ దంతులూరి కాంతయ్యగారు, శ్రీ వావిలాల వాసుదేవశాస్త్రి గారును వచ్చి పభికు
గావించుటలో తోడ్పడిరి.

కూర్మగోదావరి జిల్లా దెబ్బకాళి—వారపల్లి, కొత్తపేట, అమలాపురం, దెబ్బగన్నవరమున్ను. ఇక్కడ మంచి సభ్యులున్నారని సభలుజరుగుటలేదు. తమకు ప్రోత్సహించువారు కావలసివల్లు తోచెడిది. మంచి ఉత్సాహమును చూపి వారు. కొత్తపేటలో వూచూడ చేసికాను. దీనియందు వారందరికి ఎక్కువ ఉత్సాహము చూపివారు శ్రీ దండుజూరి వీరభద్రరావుగారు మంచి పలుకుబడిగలిగిన వారను ఉత్సాహపరులును. వీరు వూచూడిని లాడ్లిని లేకోవంతముగ చేయగలరు.

రాజమండ్రిలో స్త్రీలకాళిలో నుపవృత్తించుచున్నానని వానవాణిపేటలో శ్రీ
T. B. వెంకట్రావుగారింట్ల పథ వీరప్పగారినిండు ఉపవృత్తించిరిని ఇకమీద వారమున.
కొకసారి ఇక్కడ పథల జరిపింపవచ్చును. కొందరు స్త్రీలు, యానకులవచ్చియుండిరి.
నీరు మంచి యుత్సాహమున చూపిరి.

గుడివాడ కాళింక కొండరు పర్యటనాశ్రమ సమావేశమయి, ఇక్కడనే చాలకాలము పనిచేసియున్నాడు. నాకును అక్కడ కెంతట్రామయ్యగారిని దీని విషయము వూర్తిగా తెలిసివది. ఇటీవల కొండరు నూతన పర్యటన చేసెవారు. చాల పరిసరములెదియు చాగులేవు అలకిమాక చేరుచుండును—అక్కడిచా రభిమానియ

కొని అక్కడి వాతావరణము మార్చడమని యూహించెదను. ఈవిషయముతొడ
అలాటి సభావంతరము తర్పించిరి.

*

*

*

బందరు కాఖిలో కొందరు మంచి శ్రద్ధాభక్తులు గలవారున్నారు. వారమున
కొకసారి పూజ సభ జరుగుచున్నది. నేనిక్కడ రెండు ప్రసంగములు గావించితిని.
అందరును తిరిగి నన్ను రావలసివదిగ కోరిరి. ఇది వీరికిగల జిజ్ఞాసను నూచించుచున్నది.
తగినవారు అక్కడ కొంత ప్రబోధము గావించిన ఫలముండును. శ్రీ వాసుదేవశాస్త్రి
గారు చిరకాలమునుంచి శ్రమపడి పనిచేయుచున్నారు. ఆ లాడ్జి ప్రెసిడెంటు శ్రీ
పార్థసారథినాయుడుగారు వారికి అన్నివిధములతోడయి, లాడ్జి కాగ్యములు సాగించు
చున్నారు.

*

*

*

నిడదవోలులో శ్రీ S. V. S. సోగయ్యపంతులుగారికే (కాగ్యదర్శి)
ఉత్సాహము కలిగి పనిచేయుచున్నారు. వీరు కొన్ని సభలు ఏర్పాటుచేసి అక్కడ
కాఖను వృద్ధిలోనికి తెచ్చుటకు యత్నించుచున్నారు. వీరికివోడు ఒక నూతనసభ్యుడు
నా ప్రసంగానంతరము చేరినారు. ఇంకను కొందరు చేరితిగినవారున్నారు. కొద్దిసోద
లలో లాడ్జి వృద్ధిగాంచ గలదని యాశయము.

కాకరపర్తి సత్యనారాయణ.

—హెచ్చరిక—

ఒక ముఖ్యవిషయము

మన గ్రామమునకు చేరిన యొకానొకవ్యక్తి కొల్లూరి కామేశ్వరరావుగారను
వర్తకు తాను సభ్యుడనని తోచునట్లు చేయుచు మన షేడరేషను సభ్యులలో చాల
మంది షేర్లు తెలిసికొని వానినితాను దుస్థితిలోనన్నట్లును విచారములు పంపమనియు
కొరకు ఉత్తరములు వ్రాయుచున్నారు. ఈయన మనిలాడ్జివారరుగను, ఆయన
కక్కడ ఉండు షేరు లేడు. ఆలాడ్జివారి సహాయమును పొంద నేరడు. ఇదియొక నూతన
పద్ధతితో ఉపనోపాయము నవలంబించినాడు. ఇతనికిని సమాజమున ఎట్టి సంబంధ
మును లేదు. వారి లెఖలలోని పరిస్థితు లెంతవరకు నిజమో ఎవరికిని తెలియదు.
కావున సభ్యులెల్లరు గమనింపవలెను. అనేక వంశక్షరములుగ సభ్యుడుగ నుండి పని
చేయుచు, ఇట్లుడు ఉద్యోగము చాలించుకొని ఉపకాని చేతన మేది లేక రోగగ్రస్తు
లయి భార్యతానూ బాధపడుచున్న శ్రీ విశ్వనాథ సునింహంకారి వందరును ఎగు
దురు. ఈయన కొంతసహాయము పొంద నర్హుడు. ఈతనికి రెండువత్సరములు చాలు
చున్నది, అవకాశపడయము. తోచినవారు వీరికి సహాయము చేసినచో మంచి ఫల
చేసికనా రువర్జిరని వశ్యుడను.

కా. సత్యనారాయణ.

విరాళములు

1. గుంటూరులాడ్డి సమ్యలు ఈ నెలనుండి నెలకు రు. 25 వరకు నెలకు.
2. పి. వి. మార్కవారాయణగారు, యలమంచిలి. 5-0-0

దివంగతులు

పితుపాటి వెంకట సుబ్బయ్యగారు చిన్నవయస్సులోనే నివృత్తావసమాజము చేరిరి. దివానా నెంబరు 17756. నెల్లూరు జిల్లాలోని గుండెమడికిల, వింజమాను లాడ్డీలు ఎన్నియటకు వీరి కారకులు. వీరు అనన్యుయి ఎంజనీరుపని చేసి, ఫంచను పుచ్చుకొని కొంతకాలము అదగూరున మండి పమాజముకు పేదచేసిరి. వీళ్ళు విపట్టణమున నూడినను అచ్చట లాడ్డీలోచేరి క్రైస్తవో పనిచేసి, చేయుచువారు ఎంతటి కష్టము వచ్చినను అది యే మేలుకొఱకు వచ్చినది? అని దృష్టియేగాని దిగాలు పడుట నెరుగరు.

యర్రా ముద్రమ్మయ్యగారు (దివానా 42431) ఇటీవలనే అనకాపల్లి లాడ్డీలో చేరినకు సమాజముందు ఎక్కువ క్రద్దాధిస్తులు మాపుచుండిరి. వీరు తమ్ముపాల పంక దార ఫ్యాక్టరీలో పనిచేయుచుండిరి వీరుచేయు పనిలోనే మంచిసభ్యుని లక్షణములు కనబడుచుండెడివి. ఈయన వలన అనకాపల్లి లాడ్డీ కెక్కువ పేద కలుగునను ఆశ యుండెడిది కాని ఈయన అకాలమృత్యువునోట బడిరి. ఈయన చనిపోవుపట్టికి వయస్సు 30 మాత్రము.

ఈలాకము విడిచిపెట్టిన వారికి కాళ్ళకర బ్రహ్మలోకము కలుగుగాక యని ప్రార్థించుచు వారివారి కుటుంబముల వారికి మా సామర్థ్యాని తెల్పుచుము.

రాయలసీమ ధియసాపికల్ పెడరేషను వార్తలు

హైదరాబాదులాడ్డి 7వ వార్షికోత్సవము 31-3-58 నుండి 6-4-58 తేదీవరకు జరుపబడెను. ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నరుగారగు శ్రీ భీమసేనాసాచార్ గారు ఈకార్యక్రమమునకు 31-3-58 తేదీన ప్రారంభోత్సవము గావించిరి. ప్రసీదించుచు అసాటి నుండి 6-4-58 వరకు నివృత్తావసము గురించి సాయంకాలముందు ఉపన్యాసములు ఇవ్వబడెను. 4-4-58 తేదీన ఆంధ్ర హైకోర్టు న్యాయమూర్తియగు శ్రీ ఎ. రంగ కాథంపెట్టిగారు స్వగ్రీయ అయిడే, జనరాజదాసగారి చిత్రపటముల హైదరాబాదు లాడ్డీలో ఆవిష్కరించెను.

కర్నూలుక, డెడ్డలేపక ఉపన్యాసకులైన శ్రీయూరి మార్కవారాయణపండితులు చిత్తూరు జైల్లులొడ్డీలను సందర్శించి నివృత్తావ ప్రబోధమును గావించిరి. సోదరులు

పులిపాటి వెంకటసుబ్బయ్య, పొన్నం రామబాధకాశ్రీ గారు అర్జగడ్డలో జరిగిన శ్రీ శంకర జయంతి సప్తాహ కార్యక్రమములో పాల్గొని దివ్యజ్ఞానమును గురించి ఉపన్యసిందిరి.

30-4-58 నుండి 3-5-58 తేదీలలో రెజనాద వాస్తవ్యులగు సో|| శ్రీ దిగవల్లి శేషగిరిరావుగారును, సో|| పులిపాటి వెంకటసుబ్బయ్యగారునూ కర్నూలు, సంద్యాల, కోవెలకుంట్ల లాడ్జీలను సందర్శించి ఉపన్యాసముల నొసంగిరి.

అధ్యయనశిబిరము : కోవెలకుంట్ల

కోవెలకుంట్లలో దివ్యజ్ఞాన ఆధ్యయన శిబిరము 5-5-58 నుండి 8-5-58 వరకు ఏర్పాటుచేయబడెను. ప్రదీపకాకావచనములో 5 అధ్యాయములునూ ప్రాక్టీకల్ అక్కర్లీజుక్ (పూర్తి) అధ్యయనము కావించబడెను. సోదరులు M. క్రష్ణమాచార్యులు గారు, పోతురి వెంకటకామేశ్వర రావుగారునూ అధ్యాపకులుగా శిబిరమును నిర్వహించిరి. ఉదయ కార్యక్రమములు భారత సమాజపూజతో ఆరంభింపబడుచుండును. ప్రతిదినము పాయంత్రము పట్టణవాసుల నిమిత్తము శిబిరమువకు ఏతెంచిన సభ్యులచే బహిరంగోపన్యాసములు జరుపబడుచుండును. శిబిరముకు ప్రతినెల చాదాపు 35 గురు హాజరగుచుండిరి. వారిలో 18 మంది ఇతర గ్రామ వాసులు.

సర్కార్స్ ఫెడరేషను కార్యస్థానము

ప్రకటనలు

దివ్యజ్ఞానసమాజ పరీక్షలు : డిసెంబరు 7వ తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలనుండి 5 గంటల వరకు.

ఏదే పట్టణములందు జరుగునదియు అక్టోబరు 20ల పత్రికలో తెలియజేయబడును.

దీనినిగురించి తెలుసుకొనగోరువారలు సర్కార్స్ ఫెడరేషన్ అర్గ్ నైజంగు కార్యదర్శి శ్రీ. కా. సత్యనారాయణ గారికి, తమకు, వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

2

ఫెడరేషను — కాంపిలు సాధారణ సమావేశము తాను 15వ తేదీ ఆదివారం గుడివాడ కార్యాలయము నందు మధ్యాహ్నము 2-30 గంటల నుండి జరుగును. సభ్యులెల్లరు దయచేయ ప్రార్థనలు. కాంపిలు మెంబర్లుకాని సమాజసభ్యులు వచ్చినను రావచ్చును గాని అందు వారు పాల్గొనరాదు.

అసభలో ఏదినయము నైన ప్రతిపాదన చేయదలచుకొనిన సభ్యులు అదినయమును 7వ తేదీ లోపున ఫెడరేషను కార్యదర్శికి, తమకు తెలియపరచవలెను.

వే. శ్రీనివాసరావు,

(కార్యదర్శి).

ఆధ్యాత్మిక విషయములను సులభముగ బోధించు

మంచి పుస్తకములు

1. శ్రీకృష్ణ విద్యాదర్శనము
శ్రీకృష్ణుని విద్యాదర్శనమునుబట్టి
2-75
2. దివ్యజ్ఞానసాగరము
శ్రీకృష్ణుని విద్యాదర్శనమునుబట్టి
1-50
3. శాస్త్రముల ప్రయోగము
శాస్త్రముల ప్రయోగమునుబట్టి
1-50
4. దివ్యజ్ఞాన విద్య (Text Book of Theosophy)
దివ్యజ్ఞాన విద్యనుబట్టి
1-00
5. దివ్యజ్ఞాన విద్య (Text Book of Theosophy)
దివ్యజ్ఞాన విద్యనుబట్టి
2-00
6. దివ్యజ్ఞానము
దివ్యజ్ఞానమునుబట్టి
2-63
7. దివ్యజ్ఞానము (Path of Discipleship)
దివ్యజ్ఞానమునుబట్టి
1-50
8. అంతరంగ విభజనము
(Inner Government of the world) 1-00
9. దివ్యజ్ఞానము
దివ్యజ్ఞానమునుబట్టి
1-00
10. దివ్యజ్ఞానము
దివ్యజ్ఞానమునుబట్టి
0-50
11. దివ్యజ్ఞానము
దివ్యజ్ఞానమునుబట్టి
3-00
12. దివ్యజ్ఞానము
దివ్యజ్ఞానమునుబట్టి
1-00
13. దివ్యజ్ఞానము
దివ్యజ్ఞానమునుబట్టి
1-00
14. దివ్యజ్ఞానము
దివ్యజ్ఞానమునుబట్టి
0-38
15. దివ్యజ్ఞానము
దివ్యజ్ఞానమునుబట్టి
0-12
16. దివ్యజ్ఞానము
దివ్యజ్ఞానమునుబట్టి
0-12
17. దివ్యజ్ఞానము
దివ్యజ్ఞానమునుబట్టి
1-00

బొబ్బిలి ముట్టడిచరిత్రము

వత్సవాయ రాయజగపతివర్మ

విరచితము

— ప్రసార స్వత ని కేతనము వారిచే

ప్రకటితము.

రాజమహేంద్రవరము

శ్రీమనోరమా ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపబడినది.

1916.

—

అంకితము

స్వార్థత్యాగులును, పరోపకారపారీణులును, పూజనీయులు నగు నాజనకులు శ్రీరాజా వత్సవాయ నారాయణజగపతిరాజబావాజీ గారికిని, సాధ్వీమణియు, మహాలక్ష్మీసమానురాలును నగు కీర్తిశేషురాలైన నాజనని శ్రీబుచ్చిసీతయ్యాంబాదేవిగారికిని నేనీ గ్రంథమును భక్తితో సమర్పించుచున్నాను.

రాయజగపతివర్మ.

గ్రంథకర్త.

ప్రీతి క

నాకు నాటకములు చదువుటయనిన, జూచుటయనిన, నిష్ఠము తక్కువ. ఆకారణమున నే నిదివఱకు బొబ్బిలినాటకముల నెపుడును సాంతముగఁ జూడనే లేదు. ఈనడుమ బ్రహ్మశ్రీ వేదము వేంకట రాయశాస్త్రిగారిచే రచియింపఁబడిన బొబ్బిలినాటకమును జూచితిని. వారి గ్రంథములు చదువుట యనిన నాకు చాలప్రీతి యగుటచే గ్రంథమును సాంతముగఁ జదివితిని. అందు శ్రీశాస్త్రిగారు వెలమ పత్నీవలంబకులై పజయనగరప్రభువు లగువిజయరామరాజుగారి నెంతో దూషించినటుల గాన్పించినది. పిమ్మట బొబ్బిలినాటకముల నన్నింటిని జదివితిని. అన్నియుఁ జరిత్రవిరుద్ధముగ మన్నటులఁ దోచి “బొబ్బిలిముట్టడి” యొక్క యథార్థ మైనచరిత్రమును ప్రకటింపవలె నని యాగ్రంథమును వ్రాసితిని శ్రీవేంకటరాయశాస్త్రిగారివంటి పండితకవులు, పూజ్యులు, తమ గ్రంథములయందు దిటుల వ్రాయుట చాల యన్యాయముగ గాన్పించినది. శ్రీశాస్త్రిగారి పు డయినను యథార్థ మయినయీచరిత్రమును చిత్తగించి తమ నాటకమును దిద్దుకొననిచో వారి వ్రాతలయందలిపక్షపాతము సాధ్యమేకము గ్రహింపక పోదు !

మన నాటకగ్రంథకర్త లెవరి చిత్తమువచ్చి నటుల వారు వ్రాసి, వెలమవీరులను పొగడి, శూత్రియవీరు డగుపజయరాముని దూషించి, ప్రజలను భ్రమపెట్టుటవలన లాభము లేదని తెలిసికొందురు గాక !

నా కీ గ్రంథరచనలో సహాయకారులైన యీక్రింది గ్రంథకర్తలకు నే నెంతయుఁ గృతజ్ఞుఁడ నై యున్నాను.

(1) Orme's History of Indostan.

(2) Madras Manual of the Administration by
Dr. Maclean

(3) పూసపాటివారికై ఫీదు.

(4) రంగారాయచరిత్రము.

(5) Bobbily Zamindary by the present Maharaja.

నా గ్రంథమునందును భ్రమప్రమాదజనితములైన దోషములుండునెడల, విమర్శకులు సకారణముగఁ దెలిపినచో, ద్వితీయముగా మునునందు సవరించెదను.

గ్రంథకర్త.

బొబ్బిలిమట్ట డిచరిక్రము

—:(0):—

బొబ్బిలివిజయనగరసంస్థానములు.

ఆంధ్రదేశమునందు తురసర్కారులని వ్యవహారికపరిమళమున్న చెడుజిల్లాలలో నొకటియగు విశాఖపట్టణ మండలములోని బొబ్బిలి విజయనగర సంస్థానములు క్రీ॥ శ॥ 1652 వ సంవత్సరమున సంపాదించబడినవి. ఈ రెండు సంస్థానములును యేర్పడక పూర్వమే క్రీ॥ శ॥ 1570—75 సంవత్సరముల నడుమనే, వత్సవాయువారను క్షత్రియుల పెద్దాపురసంస్థానము, గోదావరీమండలములో నేర్పడటచేత, నీసంస్థానము లేర్పడునరికి పెద్దాపురసంస్థానము, మహాన్నత నశయమందుడెను. ఆకారణమున విజయనగరం, బొబ్బిలి సంస్థానములు గోదావరీమండలములోనికి వ్యాపించుటకు వీలులేక పోయెను. విజయనగర సంస్థానమును శ్రీ పూసపాటి మావవర్నగారును, బొబ్బిలిసంస్థానమును శ్రీరావు పెద్దరాయుడు దొరవారును, శ్రీకాకుళం నవాబగు షేరుమహమ్మదుఖానువలన సంపాదించిరి. వీరిరువురును సంస్థానములు సంపాదించునరికే వైరులైయుండిరి.

వైశాల్యమునందును, యాదాయమునందును, జనసంఖ్యయందును బొబ్బిలిరాజ్యము విజయనగరరాజ్యముకంటె మిక్కిలి చిన్నదని చెప్పవచ్చును. అంతియగాక బొబ్బిలివారు విజయనగరపువాటికి పన్ను గట్టించుండెడివారనుప్రతీతి కలదు. బొబ్బిలిరాజ్యమును వెలమసోదరులును విజయనగరరాజ్యమును క్షత్రియవీరులును పరిపాలించుచున్నారు. బొబ్బిలిసంస్థాన మంతయు యరణ్యమయము. విజయనగరసంస్థానమందును యరణ్యము కలదు గాని బొబ్బిలిని బట్టిచూచునెడల విజయనగర

మరణ్యమయ మనుటకు వీలులేదు. శీతోష్ణస్థితియందు కూడ రెండు సంస్థానములకు చాల భేదము కలదు.

దిట్టమయిన యరణ్యముతోనిండియుండి బొబ్బిలిమన్యపుష్పరమని లోకప్రసిద్ధిగాంచిన బొబ్బిలిరాజ్యమునేలు ప్రభువులు తమరాజ్యము శత్రువులకు దుర్భేద్యమని తలంచుచుండిరి వారు. బొబ్బిలిరాజ్యమునందలి ప్రజలలో చాలమంది యాటవికులును, మోటుమనుష్యులును నగుకోయ మున్నగుజాతులకుఁ జెందినవారు. వేలమవీరులును కొంతమంది లేకపోలేదు. విజయనగరరాజ్యమన్ననో తుక్రియవీరులకునికపట్టయి యుండెడిది.

మన హిందూదేశముతయు చిరకాలమునుండి వ్యవసాయదారుల నిత్యకృషివలననే సజీవమై యున్నది. భూమిమన్నియేదో సన్యము పండించి, రాజుకు తగినశిస్తు యిచ్చిననే తప్ప రాజున కితిరాదాయము లేదనియే చెప్పవలెను. వాణిజ్యము, పరిశ్రమలు సళించియుంట రాజుకు జీవనాధారము వ్యవసాయదారులే యని చెప్పక తీరదు. ఇట్టి వ్యవసాయదారుల కుపకరించు కొండకాలువలు మున్నగుజలాధారములు బొబ్బిలిరాజ్యముగూండ విజయనగర సంస్థానముకు వచ్చుచుండెడివి. అట్లు వచ్చుచుండెడి జలాధారములను బొబ్బిలి రైతులు నిరోధించి విజయనగరరాజ్యపు వ్యవసాయదారులకు నష్టము కలిగించుచు వచ్చుటచేత విజయనగరసంస్థానపుటాదాయము క్రమముగ నసూలయ్యెడిది కాదు. బొబ్బిలిరాజుయగును తనకాపుల నెఱుఁగును మందలించి నట్లుత గాన్పించెడు. ఇందులకుఁ గారణము వారికున్న పూర్వవైరమే కావచ్చును. తమరాజ్యమునకు బొబ్బిలి రైతులమూలమున తగిన యాదాయము రాకపోవుటచేతను, పూర్వపువైరముచేతను విజయనగరపు రాజులుకూడ బొబ్బిలివారిని ద్వేషించుచు వచ్చిరి.

సంస్థానము లేర్పడినది లగాయతు సమానోకళ తాబ్దము వఱకును

బొబ్బిలిముట్టడిచరిత్రము.

గడచెను. ఇంతలో శ్రైచిదోర తనమువారు క్రమముగ నుత్తరసర్కారులలో బ్రవేశము గలిగించుకొనుటకు యత్నించుచుండిరి. ఉత్తరసర్కారులలో శిస్తుపన్ను క్రమముగ వసూలగుట లేదనియు రాజులన్యోన్యము ద్వేషపూరితులై యుండిరనియు హైద్రాబాదునవాబుగారి దివాణముకు దెలియవచ్చెను. అప్పుడు ఉత్తరసర్కారులలోని జమీందారు లెల్లరు హైద్రాబాదునవాబుగారికి కప్పము గట్టించుండిరి. ఆకారణమున నవాబుగారు, తమతో మైత్రి సంపాదించుకొనుచున్న శ్రైచివారిసేనాని యగుబుస్సీదోరను, తమసర్దారుగు హైదరుజుగుబహద్దరుగారితోఁగూడ నుత్తరసర్కారులకు బంపించిరి. బుస్సీదోర క్రీ॥శ॥ 1756 వ సంవత్సరము నవంబరునెల 16 వ తేదీని హైద్రాబాదులో బయలుదేరి రాజమహేంద్రవరము వచ్చెను. రాజమహేంద్రవరమును మకాముగ నేర్పఱచుకొని యుత్తరసర్కారులలోని జమీందారులందరికిని తమ్ము కలుసుకొనవలసినదని తాఙ్గిదుల సంపెను. జమీందారులందఱును వచ్చిరి గాని బొబ్బిలిజమీందారు రంగారావుగారు రాలేదు. తమ బొబ్బిలిజమీందారీ యగ్రణ్యమయమగుటచేత త మ్మెవ్వరును జయింపఁజాలరను భ్రమయో, తమ వెలమతీవికి లోటుగ శ్రైచిసేనానివద్దకు తా మెందుకు వెళ్ళవలె నను స్వాతిశయమోయిదులకు గారిణములై యుండవలెను. నవాబుయొక్క ప్రతినిధిగవచ్చిన తన శైలపుప్రకారము బొబ్బిలిరంగారావుగారు రాలేదని బుస్సీకి కోపమువచ్చుట సహజము. రాజులందఱితోబాటు శ్రీవిజయనగరంపూసపాటి విజయరామరాజుగారు కూడ వచ్చుటచేత తనవీరోధి యగురంగారావుగారిమీద కోండ్లములు చెప్పి యుండవచ్చును ! ఏమైనను తప్పురంగారావుగారిది కాని విజయరామరాజుగారిది కాదు. వీరోధిని సాధించుటకు వీరోధి యత్నింపక మానునా ?

బుస్సీదోర తనపనిచూచుకొని విజయనగరము వెళ్ళెను. అచ్చట బొబ్బిలివారు చేయుచున్న యల్లరులను విని (విజయరామరాజుగారి

ప్రత్యాహముచేతనే కావచ్చును) బొబ్బిలిజమిందారు రంగారావు గారికిటుల వర్తమానించెను. “మొటనే మీరు బొబ్బిలిరాజ్యమును విడిచివెట్టవలెను. ఈరాజధానిలో మీచిత్తము వచ్చిన యింకొక చోట బొబ్బిలికంటె యధికవైశాల్యమును, మూల్యమునుగల రాజ్యము మీకీయఁబడును” అనువర్తమానము రంగారావుగారికి చేరినది. తమ పితృపితామహగతమైన రాజ్యము విడుచుట యథార్థమునకు చాల కష్టము గనుక రంగారావుగా రిందులకు యంగీకరింపలేదు. ఇంతలో బొబ్బిలి కావలనున్న కొన్ని ప్రదేశములలో యల్లరు లధికముగ నుండుటచేత, బుస్సీదొర తనసిపాయిల నచటికి పంపుటకునిశ్చయించు కొనెను. అచ్చటికి బొబ్బిలిరాజ్యముగుండ వెళ్ళుట సులభమగుటచేత బొబ్బిలిజమిందారుయొక్క యనుమతి తీసుకొని బొబ్బిలిరాజ్యము గుండ తనసిపాయిలను పంపించెను. బుస్సీదొరపంపిన సిపాయిలలో 30 మంది సిపాయిలు చంపఁబడియు, చాలమంది దెబ్బలుతినియు, తిరిగివచ్చి బొబ్బిలివారు త మ్మెదిరించి బాధించిరని బుస్సీదొరకు తెలి పిరి. ఈపని విజయరామరాజుగారే చేయించి బొబ్బిలిరంగారావుగారి మీది విరోధమును బలఁజేసి రనుకొనుటకు వీలులేదు. సిపాయిలు బొబ్బిలిరాజ్యముగుండ వెళ్ళినపుడు కొంతదూరము వెళ్ళినతరువాత జరిగిన యీదుండగమును విజయరామరాజు చేయించె ననుట న్యాయ విరుద్ధము. సిపాయిలు తమ్ము బొబ్బిలివారు హింసవెట్టిరని తెలిపిన తోడనే బుస్సీదొరయొక్క కోపము ద్విగుణితమాయెను. ఆకారణ మున బుస్సీదొర బొబ్బిలిని రూపుమాపవలెనని పూనుకొనెను. విజయ రామరాజుగారి తోడ్పాటుతో బొబ్బిలిమీదికి బుస్సీదొర, హైదరు జాను సాహేబుగారు, తమపరివారమును తీసుకొని వెళ్ళిరి.

బొబ్బిలిముట్టడిచరిత్రము.

ముట్టడి.

క్రీ॥ శ॥ 1757 వ సంవత్సరము జనవరినెల 24 వ తేదీనిప్రకారము.

కాలమున ముట్టడి యారంభమైనది. వేయిమంది వెలమవీరులును నాలుగువేలమంది యితరసైనికులును బొబ్బిలి కోటలోనుండి యెదిరించిరి. పదకొండువేలకు సుమారుగా ఫ్రెంచివారియొక్కయు, విజయనగరపు వారియొక్కయు సైన్యముకలదు. ఊత్తియవీరులు చాలమంది విజయనగరపు వారివైపుగలరు. విజయనగరపుసైన్యమును విజయరామరాజు గారే స్వయముగ సైన్యాధిపతులైనడపిరి. బొబ్బిలివారివైపున జమిందారు రంగారావుగారును, వారిసోదరులు వెంగళరావుగారును సైన్యాధిపతులైనటుల గాన్పించుచున్నది. వెలమవీరులు తమశక్తిసామర్థ్యములన్నియుగన్పఱచి మిగుల పట్టుదలతో శత్రుభయంకరముగ యెనిమిదిగంటలు పోరిన పిదప ధైర్యమును విడువవలసివచ్చెను. కోట వెలుపలనుండి పోరుట, కోటలోనుండిపోరుటకంటె జాలకష్టమయినను వెలమవీరులు, అందుచుఖ్యముగ బొబ్బిలిజమిందారు సోదరుడు వెంగళరావు, మిక్కిలి నేర్పుతో, సాహసముతో పోరెనని చెప్పక తీరదు. భరతపూరు కోటలోని జాటులను జాతివారితో ఆంగ్లేయులు కొన్నిమాసములు పోరినగాని కోట స్వాధీనము కాలేదనిన జాటుల పోరుష వికృతమాదు లెటుల వెల్లడియగుచున్నవ్రా, బొబ్బిలికోటలోని వెలమవీరులు లెక్కకు చాలశక్తివయున్నను కొన్నిగంటలయినను ఊత్తియసోదరులతో ఫ్రెంచిసైన్యముతో బోగుటవలన వెలమవీరుల పోరుష వికృతమాదులే వెల్లడియగుచున్నవి. ధైర్యము చెడినపిదప తమస్త్రీల మానసమునుకాపాడ యత్నించుటయేగదా వీరులధర్మము! రంగారావుగారు తమవారిలో ముఖ్యులనందరి నొకచోటజేర్చి, తమ కోటకు దురవస్థ తటస్థింపకమానదని తెలిపి, కోటలోని జనానాను

రూపుమాపవలెనని యాజ్ఞాపించిరి. తదాజ్ఞానుసారము స్త్రీలనందరిని పొడిచియు, మంటంగలిపియు ననేకవిధముల రూపుమాపిరి. ఇట్టిదురవస్థయే, పెద్దాపురసంస్థానమును మహమ్మదీయులు కీర్తి శ॥ 1734 వ సంవత్సరములో స్వాధీనము చేసుకొనినపుడు పెద్దాపుర మహారాజకుటుంబమునకును తటస్థించినది. ఆహా! విధివిధానము నెవరు తప్పించగలడు!!

స్త్రీలందఱును నశించినపిదప గూడ సూర్యాస్తమయమగు వఱకును ముట్టడి జరుగుచునే యుండెను. భానుడస్తమించు వేళకు బొబ్బిలికోట శత్రువులపాలయ్యెను. రంగారావుగారి కొమారుడగు చినరంగారావుగారును నలువురు యితరులు మాత్రము నజీవులైయుండి శత్రువులపాలైరి. ఈబాలుని రాజాముననున్న మేనమామవద్దకు శత్రువులు సురక్షితముగఁ జేర్చిరి. విజయరామరాజే దుర్గార్థుఁడయినచో శత్రురాజు పుత్రుని సురక్షితముగ నుంచునటకల్ల. అతను సన్నార్థుఁడగుటచేతనే చినరంగారావు బొబ్బిలి జమీందారగుటకు కొంతకాలమునకైన వీలుకల్గెను. మొత్తముమీద ముట్టడిలో వెంకటరావు గారు తమపొరువమును వేనోళ్ళ జాతికి. చినరకు దారుణమైన గాయములకు లోనై, కీర్తి శ॥ 1765 వ సంవత్సరమున గీర్తి కేషులైనటుల దెలియుచున్నది.

విజయరామరాజుగారిని

దొంగతనముగ చంపుట.

కోటశత్రువుల స్వాధీనమయినచో రాత్రి బొబ్బిలివారి నలు పుట్టభటులు, కోటలో మారుమూలదాగియుండి, యర్ధరాత్రివేళ, విజయరామరాజుగారి మనుష్యులవలెనే మాట్లాడుకొనుచు, ఆపాడయి పోయిన కోటగోడలను దాటి యీవలకు వచ్చి, విజయరామరాజుగారి

బాబ్బిలి ముట్టడి చరిత్రము.

రాముకు సమీపమున దాగియుండిరి. ముట్టడియందు జయభేరిని హ్రాగించినను విజయరామ ప్రభుత్వములుదరును. కోటయీవలనే తమ రామోలుమకాములో నేయుండిరి. క్రమముగ రెండురాత్రులుగడచి పోయెను. మూడవనాడురా త్రియీదాగియున్నవారిలో యిరువురను విజయరామరాజుగారి భటులు కనిపెట్టిప్రశ్నించిపొందు, తాము రాజుగారి భటులమని మోసపుచ్చిరి. ఆ డేరానుకాయుచున్నవారును యువకులతోనుండిరి. సమయము దొరకినదిక దాయనిచెప్పి గుడారముయొక్క వెనుక వైపునుండి యీదాగియున్నభటులలో యిరువురూ భూమిమీద పాకుచు సందుగుండ గుడారములో బ్రవేశించిరి. మిగిలినయిరువురును గుడారముయీవలనే యుండిరి. గుడారమునందు ప్రవేశించిన యాయీ రువురు తమ యూపిరిని బిగబెట్టి నెమ్మదిగ రాజుపాన్పువద్దకు వెళ్లి, గాఢనిద్రయందు నినుగ్నుడైయున్న విజయరామరాజుగారి గుండె మీద “ గబగబ ” ముప్పది రెండిపోట్లు పోడిచిరి. రాజుచనిపోయెను గదాయను సంతోషముచేత “ ఇటు చూడుడు ! మేము సంతోషింప దితిమి ” యనుచు కేకలువేసిరట ! ఆ కేకలువిని రాజుగారి భటులువచ్చి యీభటులను చిత్రవధగావించిరి. ఆపోట్లుపోడినవారిలో యొకడు బాబ్బిలి సర్దారుతాండ్ర పాపయ్యయని చెప్పుచున్నారగాని పాపయ్య యద్ధసమయముకు రాజాముకోటలో యున్నాడని చెప్పుటచేతను, యద్ధసమయన సిద్ధప కోటలోదాగియున్న నలువురిలో యిరువురు యీ మోసముచేసిరిని చెప్పుటచేతను, పాపయ్య యందిట్టివవలివారిచే యీ దోషారోపణ చేయబడినదేమో యని తోచుచున్నది. ఒకవేళ పాపయ్యయే యీదాప్త్యమును చేసినయెడల ఇందుకునతయేమయ్యలేదు, గాఢ నిద్రయందున్న వారినిచంపుటకు వీరులును, శూరులును, నవనరము లేదని యెరుంగనగును. పాపయ్యవంటి వలను వీరుల సర్దారు యిట్టి దుష్టకార్యమునకు వడిగట్టునను కొనగూడదు. అంతియగాక

విజయరామరాజు గారిని 32 పోట్లుపొడచినారనుటలో యథార్థము న్నటుల గాన్పింపదు. విజయరాజరాజుగా రాజానుబాహులు. స్థూల శరీరముగల బలవంతులు. అట్టి పురుషసింహమును గాఢ నిద్రయందు పొడుచునపుడు ఆభటులుచాల "కంగారు" పడియుందురు. ఆయన దేహమును పరిశీలించిన వారికి 32 గాయములు గాన్పించినటుల చెప్పుచున్నారు. అంతవఱకు యథార్థమో తెలియదు. ఆయననిటుల చంపిన భటులు శూరులని గాని వీరులనిగాని తలచినచో యీ భూమండలమున నరవధగావించు హంతకులందరు శూరులని యెభావింపవలసియుండును. విజయరామరాజుగారు కీర్తిశేషులైన పిదప బొబ్బిలి రాజ్యమును కొంతకాలము విజయనగరప్రభువులు పాలించినటులను పిమ్మట కొంతకాలమునకు హైద్రాబాదు నవాబుగారు బొబ్బిలి రాజ్యమును తద్వంశీయుల కిచ్చినటులను తెలియుచున్నది.

